

Sociale rechten activeren

Onderbescherming is te voorkomen door je rechten te kennen en aan te vragen

Voor kwetsbare gezinnen met een laag inkomen voorziet Vlaanderen een hele reeks sociale rechten, om het leed te verminderen en effectief te helpen. Zonder sociale bescherming is het leven een loterij.

Vlaanderen heeft meer oplossingen dan problemen: het is alleen de kunst om de oplossingen te brengen bij de mensen, die zo'n problemen hebben. Alle erfbetreders in land- en tuinbouw (inclusief vrienden, familieleden en collega's) kunnen deze oplossingen meenemen in hun dienstenpakket en hiermee klanten en relaties ondersteunen tegen onderbescherming.

Zelfstandigen zijn bij uitstek ingesteld om hun eigen problemen ("zelfstandig") op te lossen en maken in principe vaak minder gebruik van deze rechten.

Doordat de meeste ondernemers niet durven praten over hun kwetsbare situatie, wisselen ze ook geen tips en oplossingen uit: veel kwetsbare gezinnen tussen de zelfstandigen missen daarom vaak hun sociale rechten.

Nochtans zijn de inkomensdrempels voor toelating tot sociale rechten meestal hoger dan het werkelijk inkomen van bedrijven in nood.

Voor de verschillende rechten zijn verschillende toelatingnormen.

De meest gehanteerde norm is het netto belastbaar gezinsinkomen. (cijfers 2017)

Gezin	Toelatingsdrempel netto belastbaar inkomen
Gezin zonder extra personen ten laste	€ 19105.58
Gezin met 1 bijkomend gezinslid	€ 22642.53
Gezin met 2 bijkomende gezinsleden	€ 26179.48
Gezin met 3 bijkomende gezinsleden	€ 29716.43
Gezin met 4 bijkomende gezinsleden	€ 33253.38

In een aantal gevallen wordt het kadastraal inkomen bijgeteld.

Er is een vrijstelling voor kadastraal inkomen voor niet-beroepsgebruik en de gezinswoning (in 2016 was dit 1276 euro + 231 euro/persoon ten laste).

Het kadastraal inkomen voor onroerende goederen voor beroepsgebruik weegt soms minder door dan ander kadastraal inkomen.

Let er dus op dat het kadastraal inkomen voor gebouwen en gronden, die u nodig hebt voor uw bedrijf, aangegeven wordt onder de juiste fiscale code. In praktijk zien we hier veel fouten in fiscale aangiftes.

Principe:

- KI woning + KI privé gebouwen (garage, berging, enz.) komt onder code 1106 (eigendom echtgenoot) en code 2106 (eigendom echtgenote).
- Bedrijfs-KI moeten vermeld worden onder code 1105 man of code 2105 vrouw op voorwaarde dat ofwel de man ofwel de vrouw ze wel degelijk voor hun beroepsbezigheid gebruiken deze vermelden naast de code van diegene die het beroep uitoefent.

Tip: ·Bij iedere belastingaangifte met een netto belastbaar inkomen onder bovenstaande toelatingsdrempels, vraag je best aan je financieel adviseur welke sociale rechten kunnen geactiveerd worden.

- Boeren en tuinders, die hun belastingaangifte pas hebben ingediend, vragen dan ook best onmiddellijk of ze met dit belastbaar inkomen geen sociale rechten kunnen activeren.
- Indien niet beschikbaar, kan je deze belastingaangifte steeds terugvinden op www.myminfin.be. Om toegang te krijgen heb je je eID (Elektronische identiteitskaart) en Pincode nodig.
- Je dossierbeheerder bij je fiscaal boekhouder kan te allen tijde snel de noodzakelijk bewijzen en aanvraagdocumenten aanleveren.

Indien nodig, kan je met je recentste belastingaangifte ook naar het sociaal huis van je gemeente stappen, en hulp vragen van de maatschappelijk assistentes, die dit in hun dagelijkse dienstverlening meenemen.

Lijst van sociale rechten

Bij gezinnen waar de arbeidsdruk te hoog is

- **Dienstencheques** voor huishoudelijk werk voor **9 euro** per gewerkt uur. Met de uitgespaarde tijd kan je ander werk op je bedrijf zelf uitvoeren.

Voor gezinnen met kinderen

- **Uitkeringen bij geboorte of adoptie**
Ben je zelfstandige in hoofdberoep of meewerkende echtgenote, dan heb je na de geboorte van je kind recht op een moederschapsuitkering van **475.41 euro** per week (!) x maximum 8 weken.
Dienstencheques: 105 stuks x 9 euro = **945 euro**
- Geboortepremie ziekenfonds en kraamgeld kinderbijslag:
<https://www.vlaanderen.be/nl/gezin-welzijn-en-gezondheid/kinderen/kinderbijslag-tot-18-jaar>
- Kinderbijslag:

Kind	Bedrag per maand	Bedrag per jaar
1ste kind	€ 92,09	€ 1 105,08
2de kind	€ 170,39	€ 2 044,68
3de kind	€ 254,40	€ 3 052,80

Vanaf 2019: <https://www.vlaanderen.be/nl/gezin-welzijn-en-gezondheid/kinderen/het-groeipakket>

- Sommige gezinnen weten niet dat ze te weinig krijgen. Soms wordt kinderbijslag niet uitbetaald, omdat bij de start van het schooljaar, de nodige documenten niet ingevuld terug gestuurd werden.
- Eenouder gezinnen en gefailleerden hebben recht op een verhoogde kinderbijslag.
- Toeslag voor kinderen met een handicap
- Verhoogde kinderbijslag voor wezen

Inkomen gerelateerd tarief voor kinderopvang

In 2018 betaal je tussen de 5,15 euro en 28,59 euro

Omgerekend per maand van 20 dagen x 23 euro/dag verschil = **460 euro/maand of 5520 euro/jaar (12 maanden)**

In sommige gemeenten is er hier bovenop nog subsidie, waardoor de 5.07 euro nog eens gehalveerd word

- **Studietoelagen:** je hebt er wél recht op. Niet aanvragen is altijd fout.

Cijfers 2018-2019

Kleuteronderwijs	
Vast bedrag	96.69 euro
Lager onderwijs	
Minimumtoelage	108.78 euro
Volledige toelage	1633.17 euro
Uitzonderlijke toelage	217.56 euro

Secundair onderwijs (minimum)	Extern (euro)	Intern (euro)
Minimumtoelage	162.58	596.87
Volledige toelage	719.96	1435.26
Uitzonderlijke toelage	910.39	1435.26

Bedragen studietoelage Hoger onderwijs 2018-2019

Inkomen	Studietoelage	Bedrag voor 60 studiepunten (voltijds studietraject)
Boven maximumgrens	Geen	-
Gelijk aan maximumgrens	Minimumtoelage	265.90
Tussen maximum- en minimumgrens	Volgens formule	Gedeeltelijke toelage: tussen minimum- en volledige toelage
Niet hoger dan minimumgrens	Volledige toelage	Kotstudent 4115.01 euro Niet-kotstudent 2469.80 euro

Niet hoger dan 1/10 van maximumgrens	Uitzonderlijke toelage	Kotstudent 5 540.01 euro Niet-kotstudent 3 584.03 euro
--------------------------------------	------------------------	---

In sommige gemeenten krijgen gezinnen met een laag inkomen nog **extra onderwijscheques** om bijvoorbeeld de schoolrekeningen te betalen. Te vragen in het sociaal huis van de gemeente.

- **Steun vakantieparticipatie fonds:** vraag een sociaal tarief aan voor de kampen van je kinderen.

Voor gezinnen met gezondheidsproblemen

- De mutualiteiten moeten proactief zorgen dat hun leden in orde zijn met hun ziekteverzekering. Zo gebeurt het regelmatig dat het sociaal huis de achterstallige mutualiteitsbijdragen voorschiet, zodat het gezin haar kosten voor ziekte kan terugvragen bij het ziekenfonds.
- **Arbeidsongeschiktheidsuitkering:** mensen die lichamelijk of geestelijk niet arbeid bekwaam zijn, kunnen beroep doen op een vervanginkomen.

Vanaf de tweede maand zijn **forfaitaire dagbedragen** van toepassing, die variëren naargelang het statuut.

	dag bedrag
Met gezinslast	59.85 euro
Alleenstaande	47.89 euro
Samenwonende	36.47 euro

- **Verhoogde tegemoetkoming**
De ziekenfondsen doen speciale acties rond het proactief toekennen van rechten voor mensen met Verhoogde Tegemoetkoming. Bel hiervoor naar uw lokaal kantoor van uw ziekenfonds.

- **Derdebetalersregeling:** in dit geval betaalt ziekenfonds rechtstreeks aan je zorgverlener. Je hoeft enkel je eigen bijdrage te betalen.
- **Maximumfactuur** dit wordt automatisch geregeld door ziekenfonds.
- Bijzonder solidariteitsfond voor uitzonderlijke gezondheidskosten: voor dure medische kosten, die niet terug betaald worden door de ziekteverzekering.
- Globaal medisch dossier: is een elektronisch medisch dossier van de patiënt bij de huisarts. Voor de patiënt lever het Globaal Medisch dossier een financieel voordeelop. Je betaalt 30% minder remgeld, wanneer je naar de dokter gaat. In een aantal gevallen krijg je ook nog meer terugbetaalt voor een huisbezoek of een consultatie bij een specialist.

Steun vanuit sociaal huis

- **Recht op maatschappelijke hulp:** er is een recht op maatschappelijke integratie (leefloon, tewerkstelling) of hulp via het OCMW aangepast aan je specifieke situatie.
- **Verwarmingstoelage** is toegankelijk voor veel boeren met een laag inkomen. Voor de grote hoeveelheden geleverde brandstoffen schommelt het bedrag van de toelage tussen 14 cent en 20 cent per liter en de maximumtoelage per huishouden is **300 euro**.
- **Socio-culturele en sportieve participatie van OCMW-cliënten** lidmaatschap van een socioculturele of sportvereniging.
- **Pensioenberekening:** wanneer een van de partners op korte termijn pensioen wil aanvragen, kan de maatschappelijk assistente van het sociaal huis een pensioensimulatie berekenen.
 - **inkomstengrenzen tijdens het pensioen**

Voor gezinnen waar een van de partners de activiteiten stopzet

- **Werkloosheidsvergoeding:** als deze partner ooit werknemer was in de vorige 15 jaar, kan er nog een recht op werkloosheidsvergoeding geactiveerd worden.

- Overbruggingsrecht (vroeger faillissementsuitkering): bij gedwongen stopzetting (noodweer, brand), faillissement. Het bedrag van uw uitkering hangt af van het feit of je al dan niet personen ten laste hebt: zonder persoon ten laste: **1 220,86** euro en met minstens 1 persoon ten laste: **1 525,60** euro (cijfers 2018)

Voor gezinnen met een laag inkomen, die bezorgd zijn voor familieleden

- **Grijze (groot) ouders worden zorgbehoevend, en wat nu?**
Overzicht van mogelijkheden om oudere mensen zo lang mogelijk te ondersteunen.
- **Mantelzorg voor zelfstandigen**
 - Uitkeringsbedrag : De uitkering bedraagt 1 220.86 euro per maand bij een volledige onderbreking van de zelfstandige activiteit. Bij een gedeeltelijke onderbreking (minstens 50%) ontvangt je de helft, nl. 610,43 euro per maand.
 - Vrijstelling sociale bijdragen onder voorwaarden.
 - Aanvraag van een Z-huisnummer.
 - In sommige gemeenten is er de mogelijkheid om een Z(org)-huisnummer aan te vragen.
 - Belastingvrije som bij opvang van een ouder familielid. Een ouder familielid (minstens 65 jaar oud) die wordt opgenomen in je gezin, kan beschouwd worden als fiscaal ten laste. Je ontvangt dan een toeslag op de belastingvrije som (besparing)

Justitie en juridische bijstand

- Het justitiehuis: voor gratis juridisch advies.
- De meeste OCMW's geven juridisch eerstelijnsbijstand
- De wetswinkel: eerste lijn advies door beroepsjuristen, betalend, 15 euro per consult

Andere rechten

- Putwatercontrole: wie een eigen grondwaterwinning heeft en niet kan aansluiten op het openbaar leidingnet, kan jaarlijks zijn putwater gratis laten controleren.
- Roetfiltertoeslagen. De Vlaamse overheid geeft een premie voor de installatie van een roetfilter op oudere wagens.

Je kan zelf ook op www.rechtenverkenner.be kijken of er geen andere sociale rechten zijn, die je kan activeren.

Voor de meeste rechthebbenden is het te moeilijk om dit allemaal uit te zoeken.

Wat kan u doen?

- Zoek de laatste belastingaanslag op via [MyMinfin \(eID en pincode nodig\)](#)
- Print deze pagina uit en ga ermee naar het sociaal huis van de gemeente: zij brengen alles voor u in orde.
- Toch ongerust? Bel ons op via het gratis nummer **0800 99 138**.